

**LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
FINANSINIŲ PASLAUGŲ IR RINKŲ PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

SPRENDIMAS

DĖL N. T. IR BANKO AS „MERIDIAN TRADE BANK“ GINČO NAGRINĖJIMO

2018 m. rugsėjo 12 d. Nr. 242-378

Vilnius

Lietuvos bankas gavo N. T. (N. T.) (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi, kuriuo pareiškėjas prašė išnagrinėti tarp jo ir banko AS „Meridian Trade Bank“, veikiančio Lietuvoje per įsteigtą filialą, (toliau – bankas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2011 m. birželio 13 d. Prašymo atidaryti atsiskaitomąją sąskaitą pagrindu bankas pareiškėjo vardu atidarė banko sąskaitą Nr. (*duomenys neskelbtini*) ir išdavė mokėjimo kortelę „LTL Standart“. Pareiškėjas savo parašu patvirtino, jog yra susipažinęs su Bendrosiomis sandorių taisyklėmis ir Banko paslaugų įkainiais, su jais sutinka ir įsipareigoja jų laikytis.

2017 m. rugsėjo 11 d. pareiškėjas raštu kreipėsi į banką prašydamas pateikti informaciją apie jo banko sąskaitos blokavimą vykdant antstolių patvarkymus nuo 2000 iki 2017 metų bei kitą informaciją, jeigu ji yra banko duomenų bazėje. Tą pačią dieną iš pareiškėjo banko sąskaitos buvo nuskaityta 30 Eur už minėtos pažymos (informacijos) išdavimą.

2018 m. gegužės 28 d. pareiškėjas kreipėsi į banką su prašymu grąžinti 2017 m. rugsėjo 11 d. bankui sumokėtą 30 Eur mokesį už pažymos išdavimą ir sumokėti baudą už žodinės sutarties nesilaikymą – 50 proc. mėnesinių palūkanų už laikotarpį nuo 2017 m. rugsėjo 11 d. iki 2018 m. birželio 11 d.

2018 m. birželio 5 d. bankas pateikė pareiškėjui atsakymą į 2018 m. gegužės 28 d. prašymą. Bankas nurodė, kad gavęs 2017 m. rugsėjo 11 d. prašymą parengė pareiškėjui banko sąskaitos išrašą už laikotarpį nuo 2000 m. sausio 1 d. iki 2017 m. rugsėjo 11 d., už parengtą išrašą pareiškėjas sumokėjo įkainiuose nurodytą sumą – 30 Eur, tačiau, pareiškėjui neatvykus atsiimti parengtos pažymos, bankas nusprendė grąžinti už paslaugą sumokėtas pinigines lėšas – 30 Eur. Bankas nurodė nesutinkantis su pareiškėjo reikalavimu sumokėti baudą (netesybas), nes bankas buvo parengęs išsamų sąskaitos išrašą, kurį pareiškėjas turėjo atsiimti banko skyriuje.

Pareiškėjas kreipėsi į Lietuvos banką su prašymu išnagrinėti tarp jo ir banko kilusį ginčą ir rekomenduoti bankui sumokėti 80 proc. mėnesines palūkanas už negrąžintą 30 Eur mokesį, nes šiomis pinigėmis lėšomis bankas naudojosi be pareiškėjo sutikimo. Pareiškėjo teigimu, nors bankas neišdavė ir neišsiuntė jam prašomos pažymos, tačiau negrąžino už jos išdavimą sumokėtos įmokos. Tuomet pareiškėjas nurodė kreipęsis į banką su prašymu sumokėti 50 proc. mėnesinių palūkanų dydžio baudą, skaičiuojamą nuo negrąžintos sumos, tačiau bankas sumokėti baudą atsisakė.

Lietuvos bankas gavo banko atsiliepimą dėl pareiškėjo kreipimosi motyvų ir reikalavimo pagrįstumo, kuriame bankas nurodė nesutinkantis su pareiškėjo reikalavimais. Banko teigimu, pareiškėjui 2017 m. rugsėjo 11 d. kreipusis į banką dėl pažymos (informacijos) pateikimo, jam buvo paaiškinta, jog tokia paslauga yra mokama ir kainuoja 30 Eur, dar 5 Eur kainuoja tokios pažymos siuntimo išlaidos. Pareiškėjas, banko teigimu, sumokėjo 30 Eur, taigi siuntimo išlaidų neapmokėjo. Bankas paaiškino, kad to, jog pageidauja pažymą gauti paštu, pareiškėjas nenurodė ir pačiame prašyme. Atsiliepime teigiama, kad bankas parengė pareiškėjui atsakymą į prašymą bei

sąskaitos išrašą, kuriame yra matomos visos mokėjimo operacijos, įskaitant ir operacijas, atliktas vykdant antstolių patvarkymus, ir telefonu pasiūlė pareiškėjui atvykti į banką ir atsiimti parengtus dokumentus, tačiau pareiškėjas pažymos neatsiėmė, todėl, gavęs pareiškėjo 2018 m. gegužės 28 d. prašymą, bankas į pareiškėjo banko sąskaitą gražino 30 Eur įmoką už pažymos parengimą.

Pasisakydamas dėl pareiškėjo reikalavimo rekomenduoti bankui sumokėti baudą pagrįstumo, bankas nurodė, kad, pagal Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.210 straipsnį, palūkanos yra mokamos už praleistą atsiskaityti terminą, o Civilinio kodekso 6.37 straipsnio 14 dalyje įtvirtinta, jog palūkanas pagal prievolės gali nustatyti įstatymai arba šalių susitarimai. Bankas teigia, kad Bendrosios sandorių taisyklės nenumato banko pareigos mokėti palūkanas, be to, vertinant, ar bankas turi pareigą mokėti palūkanas, pirmiausia turi būti konstatuota, kad bankas 30 Eur mokestį už pažymos parengimą nuskaičiavo nepagrįstai.

Atsiliepime teigiama, kad, pagal Civilinio kodekso 6.913 straipsnio 1 dalį, banko sąskaitos klientas įsipareigoja apmokėti bankui už suteiktas paslaugas ir operacijas, o Bendrųjų sandorių taisyklių 7.1 papunktyje įtvirtinta, jog už kiekvieną suteiktą paslaugą klientas moka bankui komisinius mokesčius tokia tvarka ir tokio dydžio, kuriuos nustato Banko paslaugų įkainiai. Be to, pažymėjo, kad, pagal Mokėjimų įstatymo 2 straipsnio 10 dalį, komisinis atlyginamas – atlyginimas, kurį mokėjimo paslaugų vartotojas turi mokėti mokėjimo paslaugų teikėjui už mokėjimo operaciją ir (arba) su ja susijusias paslaugas, su mokėjimo sąskaita susijusias paslaugas arba kuris yra susijęs su šiomis paslaugomis. Banko teigimu, 30 Eur už pažymos parengimą ir išdavimą iš pareiškėjo banko sąskaitos buvo nurašyti pagrįstai. Pats pareiškėjas neatsiėmė parengtos pažymos, už kurią buvo sumokėjęs, neprašė jos atsiųsti paštu ar įteikti kitu pareiškėjui patogiu būdu, ir tik praėjus septyniems mėnesiams nuo prašymo išduoti pažymą pateikimo pateikė prašymą gražinti sumokėtą mokestį bei sumokėti netesybas, todėl, banko nuomone, nėra pagrindo teigti, jog pažyma pareiškėjui buvo neišduota dėl banko kaltės.

Bankas, be kita ko, nurodė, kad, pagal Civilinio kodekso 6.71 straipsnio 1 dalį, netesybos suprantamos kaip įstatymų, sutarties ar teismo nustatyta pinigų suma, kurią skolininkas privalo sumokėti kreditoriui, jeigu prievolė neįvykdyta arba netinkamai įvykdyta (bauda, delspinigiai), tačiau šiuo konkrečiu atveju nėra pagrindo išvadai, jog bankas neįvykdė savo prievolės ar įvykdė ją netinkamai, padaryti, todėl reikalavimas sumokėti baudą nėra pagrįstas. Bankas taip pat atkreipė dėmesį ir į reikalaujamą 80 proc. mėnesinių palūkanų dydį, kuris, jo teigimu, nenumatytas nei su pareiškėju sudarytoje sutartyje, nei įstatymų nuostatose.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių, patvirtintų Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23, 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą, Lietuvos bankas vertina pateiktus įrodymus ir tuo pagrindu priima sprendimą.

Įvertinus ginčo šalių nurodytas aplinkybes ir pateiktus dokumentus, darytina išvada, kad ginčas tarp šalių kilo dėl banko sprendimo atsisakyti pareiškėjui sumokėti baudą už, pareiškėjo teigimu, neįvykdytą prievolę, pagrįstumo ir netesybų mokėjimo.

Atsižvelgiant į kilusio ginčo pobūdį, pažymėtina, kad Civilinio kodekso 6.913 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, kad banko sąskaitos sutartimi bankas įsipareigoja priimti ir įskaityti pinigus į kliento (sąskaitos savininko) atidarytą sąskaitą, vykdyti kliento nurodymus dėl tam tikrų sumų pervedimo ir išmokėjimo iš sąskaitos bei atlikti kitokias banko operacijas, o klientas įsipareigoja apmokėti bankui už suteiktas paslaugas ir operacijas. Civilinio kodekso 6.919 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad klientas apmoka už banko suteiktas paslaugas ir atliktas operacijas banko sąskaitos sutartyje nustatytomis sąlygomis ir tvarka. Ginčui aktualios Lietuvos Respublikos mokėjimų įstatymo redakcijos 2 straipsnio 10 dalyje komisinis atlyginimas (mokestis) apibrėžiamas kaip komisinis atlyginimas, kurį mokėjimo paslaugų vartotojas turi mokėti mokėjimo paslaugų teikėjui

už mokėjimo operaciją ir (arba) su ja susijusias paslaugas, su mokėjimo sąskaita susijusias paslaugas arba kuris yra susijęs su šiomis paslaugomis.

Banko Bendrųjų sandorių taisyklių (toliau – Taisyklės), kurių pareiškėjas įsipareigojo laikytis pateikdamas 2011 m. birželio 13 d. Prašymą atidaryti atsiskaitomąją sąskaitą ir su kuriomis savo parašu patvirtino susipažinęs, 7.1 papunktyje nustatyta, kad už kiekvieną suteiktą paslaugą klientas moka bankui komisinius tokia tvarka ir tokio dydžio, kuriuos nustato banko paslaugų įkainiai, išskyrus atvejus, kai išmokų tvarka ir dydžiai nustatyti sandorio¹ dokumentuose. Taisyklių 7.2 papunktyje nustatyta, kad banko paslaugų įkainiai skelbiami banko interneto puslapyje www.mtbank.lt ir klientų aptarnavimo skyriuose jų darbo metu. Be to, Taisyklėse nustatyta, kad klientas privalo susipažinti su banko paslaugų įkainiais, valiutų kursais, palūkanų normomis ir kita reikalinga informacija prieš pateikdamas bankui paraišką suteikti paslaugą (7.5 papunktis). Kaip matyti iš banko pateiktų įkainių, galiojusių 2017 m. rugsėjo 11 d. (toliau – Įkainiai), pareiškėjui pateikiant prašymą išduoti pažymą, 3.2.4 papunkčio nuostatos, nestandartinės pažymos, susijusios su kliento sąskaitomis bei atsiskaitymais, išdavimo įkainis siekė 30 Eur.

Šiame kontekste pažymėtina, kad, kaip nurodė bankas, be to, tai patvirtina 2017 m. rugsėjo 11 d. pareiškėjo prašymo kopija, pareiškėjo prašomi duomenys buvo susiję būtent su jo sąskaita ir atsiskaitymais, taigi, manytina, kad bankas pagrįstai taikė 30 Eur mokestį. Pažymėtina, kad pats pareiškėjas savo kreipimesi į Lietuvos banką nurodė, kad kai kreipėsi į banką dėl informacijos pateikimo, banko darbuotojai jam nurodė, kad pažymos pateikimas kainuos 30 Eur, ir jis su šiomis sąlygomis sutiko.

Kaip paaiškino bankas savo atsiliepime, pareiškėjo prašymas, kai pareiškėjas sumokėjo 30 Eur, buvo patenkintas ir jam buvo parengta pažyma, kurią jis turėjo atsiimti banko skyriuje, tačiau iki 2018 m. gegužės 28 d. pareiškėjas pažymos neatsiėmė ir nepateikė jokių prašymų dėl pažymos pateikimo paštu ar kitais pareiškėjui priimtinais būdais. Tai, kad pareiškėjo prašymas buvo tenkintas ir buvo parengta pažyma, patvirtina banko pateikta 2017 m. rugsėjo 12 d. parengto rašto pareiškėjui, kuriame nurodyta, kad pareiškėjui teikiamas sąskaitos išrašas, apimantis operacijas nuo 2000 m. sausio 1 d. iki 2017 m. rugsėjo 11 d., kuriame matyti visos mokėjimo operacijos, įskaitant mokėjimus pagal antstolių patvarkymus, kopija. Bankas taip pat pateikė minėto išrašo dalies kopijas, iš kurių matyti, kad parengtas išrašas buvo didelės apimties (86 lapai) ir buvo parengtas 2017 m. rugsėjo 11 d.

Pažymėtina, kad komisinis mokestis, kaip nurodoma banko Įkainių 3.2 papunktyje, taikomas ne tik už pažymos išdavimą, bet ir už parengimą. Nagrinėjamu atveju nėra duomenų, kuriais remiantis būtų galima sutikti su pareiškėjo kreipimosi motyvais, jog pažyma nebuvo parengta, atvirkščiai, bankas teigia, kad ją parengė, o tai patvirtina ir bylos duomenys, tačiau pareiškėjas pats neatvyko jos atsiimti. Akcentuotina, kad, net ir pareiškėjui neatsiėmus pažymos, bankas turėjo teisę nuskaičiuoti komisinį mokestį už jos parengimą. Atsižvelgiant į banko atsiliepime nurodytus motyvus, pažymėtina, kad byloje nėra duomenų, kuriais remiantis būtų galima teigti, jog pareiškėjas pažymą pageidavo gauti paštu ar kitu jam priimtinu būdu, o ne pasiimti iš banko skyriaus, be to, minėtuose įkainiuose už korespondencijos siuntimą numatytas 5 Eur mokestis, tačiau byloje taip pat nėra jokių duomenų, patvirtinančių šios sumos sumokėjimą bankui.

Ginčo šalių pateikti duomenys leidžia daryti išvadą, kad bankas, vadovaudamasis Taisyklių nuostatomis ir patvirtintais įkainiais, pareiškėjui pateikęs prašymą išduoti pažymą, pagrįstai ir teisėtai nuskaičiavo iš jo banko sąskaitos 30 Eur, kurie, kaip patvirtina turimi duomenys, neatsiėmus pažymos ir pateikęs prašymą grąžinti už pažymos išdavimą sumokėtas lėšas, 2018 m. birželio 6 d. buvo grąžinti į pareiškėjo banko sąskaitą. Atsižvelgiant į tai, laikytina, kad, nesant duomenų, jog pareiškėjui pažyma turėjo būti pateikta kitu būdu, pavyzdžiui –

¹ Taisyklių 1.2.5 papunktyje sandoris apibrėžiamas kaip „teisinių (sutartinių) santykių sudarymas, keitimas ar nutraukimas, susijęs su finansinių paslaugų teikimu, būtent: grynųjų ir negrynųjų mokėjimų įvykdymas; indėlių ir kitų grąžintinų lėšų pritraukimas; valiutų prekyba; sandoriai, kurie iš esmės panašūs į minėtas finansines paslaugas, ir kiti Taisyklėse išvardinti sandoriai.“

siunčiama paštu, pareiškėjo kreipimosi argumentas, jog pažyma jam neva nebuvo pateikta dėl banko kaltės, laikytinas nepagrįstu.

Lietuvos banko nuomone, konstatavus, kad bankas, nuskaičiavęs iš pareiškėjo banko sąskaitos 30 Eur komisinį mokestį, nepažeidė teisės aktų ir Taisyklių nuostatų, taip pat tai, kad komisinį atlyginimą apskaičiavo vadovaudamasis banko įkainiais ir iš esmės suteikė pareiškėjui paslaugą, už kurią buvo nuskaičiuotas komisinis mokestis, darytina išvada, kad banko atsakomybei kilti nėra jokio teisinio pagrindo. Todėl banko atsakomybės už neva nepagrįstai nuskaičiuotą komisinį mokestį klausimas toliau nenagrinėtinas, o pareiškėjo reikalavimas rekomenduoti bankui sumokėti baudą atmestinas kaip nepagrįstas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo N. T. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis turi teisę dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Direktorius

Mindaugas Šalčius